

Ufficio Stampa della Provincia autonoma di Trento

Piazza Dante 15, 38122 Trento

Tel. 0461 494614 - Fax 0461 494615

uff.stampa@provincia.tn.it

COMUNICATO n. 1015 del 17/04/2026

Gezoaget an fintzta in tages in MUSE

Dar MUSE redet di zungen von mindarhaitn: est soinda di vüarpüachar atz ladinar, möknar un zimbar

[Cimbro] Drinn in prodjèkt “I kontàrdar in MUSE... in alle di zungen” dar musèò tüat offe a näüga stadjong boda bill innvången alle, åhevante von trentinar zungmindarhaitn azpe a lentegar schatz vodar ünsar kultür.

Zo zoaga di näüing vüarpüachar, an fintzta in tages in MUSE, soinda gest dar Massimo Bernardi, direktór von MUSE un dar arbat khnopf Equità, diversità, inclusione hërta von MUSE, di Elisabetta Sovilla von Dienst vor di zungmindarhaitn un auzantn sachandarn vodar autonome Provìntz vo Tria, un dar profesór Jens Woelk vodar Universitét vo Tria, vortretar von rektór vor allz bazta ågeat in zungmindarhaitn. ’Z soinda o gest a drai klasse studjènten un studjènt von zungmindarhaitn boda hãm gearbatet aftn prodjèkt.

Dar MUSE – Museo vodar Bizzschaft vo Tria macht an bichtegen tritt aftn bege zo macha khennen üsarne lentar süchante zo zoaga un innzovånga alle. Est drinn in prodjèkt “I kontàrdar in MUSE... in alle di zungen” soinda drai gãntz bichtege töala boda kontàrn ünsar identitét: di näüing didjitàln vüarpüachar atz ladinar, möknar un zimbar. ’Z iz nèt lai an ainfachege übarsetzung, ma a groazar darkhenn von vèrt boda hatt da kulturàl diversitét.

A prodjèkt boda hatt gelekk panàndar schualn, lentar un istituziongen

Di näüing vüarpüachar khemmen auz vonar arbat gemacht pittnàndar vor viar djar, boda hatt gelekk in MUSE in di mitte vonar nèt z boda hatt gehaltet gepunet di bèlt vodar schual pinn kamöüschaftn von zungmindarhaitn. Innvångante studjènten un studjènt (drinn in di prodjèkte Schual-Arbat) hatt zuargètt zo lega panàndar zung kompetentzan un oridjinàl auzseng getrakk pròpio vo disan djungen von schualn.

Grüntlich izta gest da strategesche mittarbat zbisnen in Dienst vor di zungmindarhaitn un auzantn sachandarn vodar autonome Provìntz vo Tria boda hatt augehaltet di nèt z pitt alln in sèll boda hãm gearbatet zoa azta dar prodjèkt khemm gemacht azpe ’z hatt z’soina: di Scola Ladina de Fascia un dar Comun General de Fascia , di schualn vo Pèrsan 1 un dar Toalkamòu Valsugana un Bersntol (schaltarle vor da möknar zung), di schualn vo Folgrait Lavròu un Lusèrn, dar Toalkamòu vodar Zimbar Hoachebene un ’z Schaltarle vor da zimbar zung.

Pinn smartphone o

Di näüing vüarpüachar, gemacht nå in format Easy to Read (dèstar zo lesa), mang khemmen gelest, åna zo mocha zaln, garade aftz soinn smartphone; da vånge inn alle un soinn prodjèktart zo giana übar in konjitiif un linguistik spèrrn. Darzuar soinsa toal vonan globàl mosaik, ombrómm da gian zo legase darzuar atz åndre 13 zungen bodada sa soinn in di opfar von MUSE (belesch, spanjöll, frantzés, russ, albanés, arabo, tschinés, rumeno, ukraino, urdu un bengalés). Pitt disan drai näüing zungen, dar Musèò macht an bichtegen tritt zo schutza di zungmindarhaitn un vürzovüara a museàl kultür boda derkhennt un auhaltet di mearare identitét von Trentino.

“In gianante vür auzzobetra hërta mearar in prodjèkt MUSE... in alle di zungen – khütta dar direktór von MUSE Massimo Bernardi – hãm mearare zungen iz nia khent übarlekk lai azpe an übarsetzung ma azpe an strumént boda gitt vèrt dar pluralitét un geat inkeng in ändarn kultürn. Machanse vorstian in mearare zungen iz a grüntlicher tritt zo macha khemmen a platz vodar kultür in an platz boda alle mangse gehöarn toal, ’z bill sojn gemuant offetüanse in laüt un sojn guat zo lüsna. Innemmen in prodjekt di drai zungen von üsarn lentar geat pròpio nã ditza, darkhennanten da groaz kultür un in vèrt bosen nãtrang zoa azta di kultürn nèt gian vorlort un an lestn az saibe allz gelaich.

Übarsetzt von Schaltarle vor di zung von Toalkamou vodar Zimbar Hoachebene

(cdt)